

Posudok k bakalárskej diplomovej práci J. Nikla:

Fragmentarizace obrazového objektu a obrazové plochy ve fotografii.

Interpretační možnosti fotografie v relačním strukturním modelu vizuálního vnímání.

Napriek relatívne komplikovanému názvu prekvapí predkladaná práca predovšetkým zrozumiteľnou a vyváženou štruktúrou, zmysluplne vybudovanou argumentáciou a kultivovaným jazykom. Uvedené aspekty sú nespornou výhodou textu, ktoré považujem za nutné oceniť hneď v úvode: pomáhajú posudzovateľovi pracovať s kvalitným „materiálom“ a nie lúštiť sporé myšlienky zašifrované v prešpekulovanom, nevyzretom jazyku (čoho som sa obávala pri prvom kontakte s názvom práce).

Autor nás sprevádza počiatočnými úvahami o vizualite, o umení ako forme poznávania, argumentuje proti objektívnemu videniu sveta a veľmi správne ho chápe ako konvenčný akt. Ďalej sa venuje fotografii, jej konceptuálnemu charakteru, umeleckému statusu a po stručných dejinách fotografie i jej postaveniu v spoločnosti. Na takto pripravenej pode, ktorá kvantitatívne zaberá prvú časť práce, zasadzuje autor definíciu relačného štruktúrneho modelu vizuálneho vnímania, definíciu obrazu ako štruktúry, ktorý prepája s modernými smermi v dejinách umenia a konečne si volí metodologický aparát a výber vzorky pre skúmanie interpretačných možností fotografického obrazu. Analýzy zvolených fotografických obrazov – transpozičné fotografie, štruktúrne fotografie a fotokoláže - sú, v duchu práce, stručné, ale presvedčivé a ako sám autor v závere tvrdí ukazujú cestu akou sa môže interpretácia fotografie uberať. Perspektíva štruktúrneho relačného modelu pre danú interpretačnú vzorku bola správnou voľbou; z pohľadu dejín a teórie umenia je však vhodné zvážiť, či štrukturalistické teórie nadviazujúce na formalistické tendencie v umení neboli lepšou oporou úvah než výtvarné umelecké tendencie modernizmu (?). Aj úvahy Moholy-Nagya majú pravdepodobne základ v reflexiách formalizmu, či už v rámci dejín umenia (napr. Wolfflin a jeho pojmy haptický/optický), alebo teórie umenia všeobecne (ruská formalistická škola). Ďalšou zaujímavou rovinou, ktorú daná vzorka fotografií vyvoláva je otázka detailu ako hranice medzi optickou realitou (detail ako

znak ešte odkazuje na externú realitu) a haptickou realitou (detail už neodkazuje na nič, sám na seba).

Predchádzajúce poznámky plnia skor úlohu inputov do diskusie než zámernej kritiky. Autorove volby argumentov, autorov, literatúry môžu byť v niektorých bodoch kritizovateľné, ale v rámci textu majú všetky svoje miesto a svoj význam. Okrem malých neduhov ako v zozname literatúry chýbajúceho prameňa k autorovi Lamač 1989, alebo rozvíjanie prívlastku „surrealistický“ prívlastkom „nadrealistický“ (ide o synonymá) a konečne zbytočného uvádzania skratky „cit.“ pred každým citátom, spĺňa predkladaná práca tak obsahové ako aj akademické nároky uložené na daný typ práce. Preto ju určite doporučujem k obhajobe a navrhujem známku 1.

V Prahe, 23.8. 2011

Mgr. R. Šafaříkova, Ph.D

Kat. Elektronické kultury a semiotiky, FHS